

DEN HORN – NEDERLANDS HERVORMDE KERK

Vanuit het noorden naderen we, omzoomd door weilanden en enkele rustieke koeien, een klein kerkje van rode baksteen, zo te zien uit de 19e eeuw. Daarachter ligt het lintdorp Den Horn. Den Horn is een betrekkelijk jong dorp; het is rond 1700 ontstaan langs een bedijking. De naam Horn verwijst waarschijnlijk naar 'hoogte' of 'hoek'. Het oorspronkelijke dorp ontstond in de zuidwest hoek van de bedijking. In dit gebied stond in de middeleeuwen al een kerkje in het dorp en nu buurtschap Lagemeeden, maar deze is in 1862 afgebroken; het huidige kerkje is de plaatsvervanger. Sindsdien heeft het dorp zich meer ten westen van de kerk ontwikkeld, waardoor de kerk nu min of meer los staat van het dorp. Tot 1981 werden diensten in het kerkje gehouden. In 2010 werd begonnen met de restauratie van het kerkje en in 2011 werd de kerk overgedragen aan de Stichting Oude Groninger Kerken.

Het zaalkerkje heeft een eclectische façade; daarin worden meerdere stijlen gecombineerd. Hier ligt de nadruk op neoklassiek. Hij is opgetrokken in rode baksteen op een naar voren springend trasraam en wordt gedekt door een zadel-schilddak, waarop zwart geglazuurde Hollandse pannen. De entree bevindt zich in het middenrisaliet van de symmetrische klokgevel aan de voorzijde (zuidgevel) en bestaat uit twee houten paneeldeuren met bovenlicht onder een segmentboog. De ingang wordt geflankeerd door twee staande ijzeren ramen met gotische drie- en vierpassen in een halfronde omlijsting. Boven de entree zien we een gevelsteen waarin het bouwjaar 1862 en de namen van de kerkvoogden, de predikant en de onderwijzer. Boven de gevelsteen vinden we een halfronde nis onder een rollaag. De klokgevel wordt bekroond met een houten fries en fronton. Daar weer boven zien we, oprijzend achter de fronton, een opengewerkte vierkante dakruiter met een ingesnoerde spits. Het rode, open deel wordt gedeeltelijk afgesloten met een blauw gietijzeren hek met neogotische decoraties. De hoeken van de gevel worden geaccentueerd door 'rustiek' gemetselde pilasters met bovenop een gietijzeren vaas. De rozetvormige zichtankers op de gevel maken de verhouding tussen gevel en het achterliggende deel zichtbaar.

De west- en oostgevel wordt door zes gemetselde pilasters in vijf velden verdeeld. In de velden een halfronde nis en vier staande halfronde vensters. In de achtergevel (noordzijde) zien we twee halfronde nissen.

Het interieur wordt gedekt door een houten tongewelf in originele staat. De spatkrachten van het gewelf worden deels opgevangen door ijzeren trekstangen. Het interieur is ingetogen, mede door de kleurstelling van het witte interieur en de warmrode kleur van de banken en de preekstoel. Groen en blauw zorgen voor de kleurcontrasten. Midden tegen de noordwand staat de houten preekstoel met vijfkantige kuip en borstwering van gesneden paneelwerk waarop een houten lezenaar. Boven de preekstoel hangt een zeskantig houten klankbord met stervormige decoraties, links van de preekstoel zit een houten trap met aan weerszijden een leuning van hout en ijzer. Aan weerszijden van de preekstoel zien we houten banken voor de ouderlingen, bekroond met ijzeren decoraties, verder een losse houten lezenaar op een rechthoekige voet en een gietijzeren doopvont met koperen schaal. De orgelgalerij heeft een balustrade van hout en ijzer; daaronder zien we de houten paneeldeuren naar het portaal.